SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:251

av Cecilia Engström och Magnus Oscarsson (båda KD)

Tornedalingars status som urfolk

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda status för tornedalingar, kväner och lantalaiset som urfolk och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tornedalingar, kväner och lantalaiset är en av Sveriges nationella minoriteter och har en egen historia, kultur och språk genom meänkieli. Den svenska statens historiska assimileringspolitik har haft långtgående konsekvenser för minoriteten.

Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset lämnade 2023 sitt slutbetänkande Som om vi aldrig funnits (SOU 2023:68). Kommissionen pekade på behovet av en fortsatt sammanhållen försoningsprocess och rekommenderade bland annat att frågor om minoritetens rättigheter och ställning behöver föras vidare.

När riksdagen behandlade Kristdemokraternas motion 2025/26:3126 avslogs den med hänvisning till att regeringens beredning av sannings- och försoningskommissionens betänkande fortfarande pågick.

Sedan dess har Sanningskommissionen för det samiska folket lämnat sitt slutbetänkande Markerna berättar och minns (SOU 2026:58). Den nya utredningen beskriver även den tornedalska sannings- och försoningsprocessen och konstaterar att regeringen har fortsatt arbetet med försoning, bland annat genom uppdrag till Länsstyrelsen i Norrbotten och stöd till minoritetens organisationer.

Det finns därmed ett pågående arbete med försoning och minoritetens rättigheter. Men frågan om tornedalingars, kväners och lantalaisets eventuella status som urfolk är fortfarande inte utredd.

Kristdemokraterna anser att staten ska värna människors värdighet, språk, kultur och möjlighet att föra sitt kulturarv vidare. Historiska oförrätter ska erkännas och försoningsarbetet ska vara konkret.

En utredning om urfolksstatus innebär inte att ett visst resultat ska vara förutbestämt. Syftet är att på ett sakligt och rättssäkert sätt pröva frågan och analysera vilka rättsliga och praktiska konsekvenser olika ställningstaganden skulle få. Arbetet bör ske i nära dialog med tornedalingar, kväner och lantalaiset.

När regeringens beredning nu har kommit längre bör frågan därför tas vidare från försoningsprocess till en konkret rättslig utredning.

Regeringen bör tillsätta en utredning om tornedalingars, kväners och lantalaisets status som urfolk.

Cecilia Engström (KD) *Magnus Oscarsson (KD)*